

Izhaja v Trstu vsak
= petek popoldne =
Uredništvo in upravnništvo
ulica Boschetto št. 5. II. nad.
= Telefon št. 1570 =

Delavski List

Posamezna številka
= 6 vin. =
Inserati po dogovoru.
Naročnina za celo leto
4.20 K., pol leta 2.10 K.,
četrt leta 1.05 K. - Ino-
zemstvo več poština.

Glasi slovenskih socialistov na Primorskem.

Deželnozborske in mestne volitve v Trstu 1909. Naš občinski program.

Delavci!

Parlament privilegijev je uničen. Vleposedujoči sloji združujejo sedaj vse svoje sile, da bi si ohranili premoč v deželnozborskih in občinskih zastopih. In zagotovljena jim je ta premoč po sedanjem krivičnem protiljudskem volilnem sistemu. Zagotovljena jim je nadvlada v deželnih zborih in občinskih svetih, kjer se sklepa o najnujnejših, mnogokrat o najvažnejših življenjskih potrebah prebivalstva; tam tedaj, kjer to premoč lahko izkoriščajo v svoje razredne in osebne koristi, na splošno škodo in na škodo revnih neposedejočih slojev, ki v deželah in občinah tvorijo ogromno večino.

Zaradi tega je pa tembolj nujno, da ti neposedejoči sloji — t. j. delavci, naskočijo s podvojeno silo te trdnjave meščanskega samopaševanja, da izsilijo tudi za te zastope splošno in enako volilno pravico, da se z vedno silnejšo močjo vrinijo v te zastope, kjer bodo lahko branili svoje koristi.

Sedaj je prišel čas za vas, tržaški delavci, da otvorite prvi uhod v do sedaj vam zaprto trdnjavo občinskega zastopa.

Od vas, od vaše ljudske in delavske zavesti je sedaj odvisno, da bodo v prihodnjem občinskem svetu zastopane vaše koristi po neposrednih vaših zastopnikih. Tedaj bo v mestnem svetu vendarle sedela delavska manjšina, ki bo pa zastopala večino, katero tvori najbolj revni, a ob enem najbolj koristni del prebivalstva. Zato pa, ker bo manjšina, ki bo zastopala večino, ji bo mogoče vršiti energično in vpešno svoje dolžnosti nadzovanja, kritike, siliti na delo zastopnike meščanstva ter dajati impuls vsemu občinskemu delovanju.

Delavci!

Možje, katerim bodete zaupali mandat, da vas zastopajo v občinskem svetu, bodo morali delati vedno za dobrobit proletarijata; za koristi delavstva, ki so pa deloma spojene z interesi vsega prebivalstva, deloma so pa čisto posebne koristi delavskih neposedejočih slojev.

Oskrbovanje skupnih potreb bodo vaši zastopniki skušali izvesti po občini sami in sicer vseh tistih potreb, kjer je oskrbovanje po občini v splošno korist. Vaši zastopniki bodo tedaj odkritosrčni zagovorniki delavske zahteve, da se progresivno izvede municipalizacija vseh javnih podjetij.

Zato potrebna sredstva, bodo delavski zastopniki zahtevali, da se jih poskrbi ali od skupnosti občinarjev, ali pa od posameznih razredov ali prizadetih skupin prebivalstva. Kakoršne pač bodo potrebe, katerim bo treba ugoditi. Vedno pa bodo zahtevali, da se do takih sredstev pride potom progresivnega obdačevanja. Kdor več ima naj tudi več plača; kdor nič nima, ne more se od njega nič zatevati. Zahtevali bodo tedaj, da se pri tem uvažuje gospodarsko moč davkoplačevalcev ter udobnosti, ki bodo živeli davkoplačevalci od občinskega dela.

Zvesti temu svojemu načelu, bodo delavski zastopniki brezobzirno nasprotovali, ako bi se hotelo obdačevati ljudstvu najbolj potrebna življenska sredstva. Posebno bodo nasprotovali vsakemu davku na živilih in delavskih stanovanjih. Zato pa bodo zagovarjali uvedbo direktnega progresivnega davka in sicer na način, da bodo najbolj obdačene premične in nepremične posestniške rente, nasledništvo živih, dedščine ter avtonomična množitev prirastne rente. Tak davčni red bi poleg dohodkov od občinskega premoženja, zagotovil občini potrebna sredstva, ki jih mora uporabljati v splošno korist.

Zastopniki proletarijata bodo vedno in s vsemi silami zagovarjali splošne koristi vsega prebivalstva in posebne koristi delavnega ljudstva.

Vsak nastop in vse delovanje delavskih zastopnikov v občinski upravi bo vedno zvesto velikemu socialističnemu programu, ki stremi po zboljšanju in po temeljiti premenitvi sedanjega krivičnega družabnega sistema in ki hoče popolno osamosvojitve delavstva, ki dela in vstvarja bogastvo, do katerega pa nima pravice.

Zaradi tega in v svrhu uresničenja tega našega programa, bodo zasledovali smer, na podlagi katere je mogoče zagotoviti blagostanje tistemu velikemu delu prebivalstva, ki je najbolj potrebno socialnega varstva. Hodili bodo po poti, po kateri se pride do končne rešitve, do socializacije, po kateri samo je

mogoče združiti delo v korist splošnosti. In samo po tej smeri je mogoče, da postane občinska uprava res družabna uprava. Samo v tem je dana možnost, da postane občina mogočen socialen faktor, potom katerega bo mogoče ugoditi skupnim potrebam vsega prebivalstva v produktivnem in življenjskem delu.

Delavci! Vaši zastopniki bodo tedaj s vsemi svojimi močmi silili občinsko upravo v občinski socializem, kjub nasprotnikom in vstrašili se ne bodo dolgotrajne in težavne naloge.

In mi smo prepričani, da vas bodo hoteli, kakor druga leta, tudi takrat zapeljati vaši nasprotniki s sladkimi mamljivimi besedami in obljubami. Ne verujte in ne zaupajte jim! Samo mednarodna socialno-demokratična stranka more biti odkritosrčna in brezobzirna zastopnica delavskih interesov. Samo ona ima moč in voljo to uresničiti, ker je stranka delavstva, ki ima svojo moč in svojo voljo v organiziranem in discipliniranem delavstvu.

Druge stranke ne zmorejo tega. One so zastopnice drugih slojev katerih interesi nasprotujejo vašemu blagostanju. Ako imajo svoje ideale, so ti nasprotni vašim in so taki, potom katerih skušajo zapeljati delavstvo in odtegniti ga od razrednega boja, od tiste prave poti, po kateri samo pride do svojega cilja.

Delavci!

Na ta način bo socialistična manjšina prisilila občinsko zastopstvo do rešitve vseh praktičnih in aktualnih vprašanj občinskega življenja. Tako tudi razna druga velevažna vprašanja. Šaj se rešitev nekaterih teh važnih vprašanj zavlačuje že leta in leta. Razpravljalo se je o njih že v javnosti, proučevalo se jih je v raznih občinskih odsekih in sejah mestnega sveta, kjer sede že desetletja narodni zastopniki meščanstva. In važna so ta vprašanja in rešiti se jih mora nujno, ker bi sicer trpelo ljudstvo, delavno ljudstvo, ki tvori večino prebivalstva.

In evo zopet druga vprašanja, ki so za delavstvo velevažnega pomena, ki zahtevajo rešitve. Te so: Delavska stanovanja in promet, posebno tramvajski; aprovizacija najpotrebnejših živil in sploh ureditev potrebnega zoper vedno in grozno podraževanje življenskih potrebščin; Oskrbovanje pitne vode ter vode v zdravstvena in obrtna sredstva; kanalizacija; (o katerej se še govori ne), gojitev zdravja v mestu; šolstvo, ljudska izobrazba ter ustanovitev šolskih kuhinj; temeljita in pogumna ureditev davčnega sistema. In dodajmo še ustanovitev občinskega delavskega urada, ki bo moral poslovati skupno z delavskimi organizacijami. Ta urad bo moral skrbeti za statistiko in posredovati delo brezposelnim, nadzorovati delo v delavnicah posebno še kjer ima delo občina v svoji režiji; zavarovanje delavstva zaradi prisilne brezposelnosti. Naloga je velika, pa vendar izvedljiva. Politika dela bo morala objeti največji del občinskega delovanja.

Vse to obširno polje delovanja pričakuje rešitve od bodoče občinske uprave. In rešiti bo morala ta življenska prašanja, ki ovirajo obrtni trgovinski in pomorski razvoj mesta. In mi hočemo da občina sodeluje s vsemi mogočimi sredstvi pri razvoju mesta, kajti z razvojem mesta se množi tudi bogastvo in gospodarsko blagostanje delavnega ljudstva, katero si bo znalo zagotoviti pri tem bogatstvu vedno večji delež, bodisi potom strokovnega boja in potom svojih združnih in politično socialnih ustanov, ali pa indirektno potom občine.

Toda mi vemo, da največjo oporo v svrhu gospodarskega razvoja mesta, ki je državni emporij, more in mora dati mestu država. Zato bodo naši delavski zastopniki silili občino, da s vso silo in neutrudljivo zahteva od države to, kar v svojo lastno korist je država dolžna občini kot povračilo za to, kar naredi občina za državo. Sicer pa bodo zahtevali od države, da se kolikor mogoče manj meša v delokrog občine in branili bodo občinsko in narodno avtonomijo. In kakor v državi, tako bodo tudi v občini vaši delavski zastopniki, dali na razpolago svoje moči in znanje v svrhu ohranjenja miru in v svrhu narodne enakopravnosti, navdušeni v tajnem prepričanju za svojo veliko nalogo v blagor delavnega ljudstva.

Politični odbor
jugoslovanske socialno demokratične stranke
v Trstu.

Jugoslovanska socialnodemokratska stranka

Delavci v Trstu in okolici!

Vabimo vas na

javen ljudski shod

ki bo

v nedeljo dne 23. maja 1909. ob 10 in pol uri zjutraj
v Delavskem domu

ulica Boschetto 5., II. nadst.

DNEVNI RED:

Novi davki.

Proti namenom vlade Bienenhertha in Bilinskega, ki hoče ljudstvu navaliti več kakor sto milijonov novih indirektnih davkov, ki hoče zvišati vozne cene na železnicah na škodo potnikom tretjega razreda, ki hoče podražiti tovarne tarife tako, da bi se zopet podražil premog, ki pa varuje kapitaliste in veleposestnike vsake žrtve za državne in deželne potrebe, je treba

mogočnega protesta.

Pokazati morate, da niste pohlevne ovčice, ki se dajo brez glasu goniti v gospodarsko klavnico! Pridite torej vsi na shod, da bo

impozantna Vaša manifestacija.

Politični odbor v Trstu.

Novi davki!

Ne da se tajiti. Naš finančni minister Bilinski je zelo špekulativna glava. Pred kratkim je pogledal v državno blagajno ter zapazil, da je prazna. Seveda se ni vprašal zakaj je prazna, ampak prepričan je bil takoj, da jo mora zopet napolniti. Kako? No, mož je, kakor smo rekli zelo špekulativne glave in je bil takoj iz zadrege, kakor pride iz denarne zadrege lahko vsak, ki ne pretaka solz, ako mora zato koga oropati. In gospod Bilinski je napravil svoj lep finančni načrt, potem katerega misli oropati ljudstvo tako, da mu naloži za sto milijonov kron novih davkov. Ako bi kaj takega naredil navaden človek, ki ni minister, bi se takemu početju reklo da je lopovščina. Minister Bilinski pa ti gre in pravi, da morajo ljudski poslanci ta njegov načrt, ki je podoben lopovščini, potrditi in napraviti iz njega zakon. Take reči se dogajajo dandanes po svetu. Toda mi vendar le upamo, da je minister Bilinski napravil račun brez krčmarja in da se mu takrat ne bo posrečilo česar namerava narediti. On, in z njim seveda vlada, vstraja pri tem, da se njegov načrt mora potrditi. Ljudstvo pa se mora upreti z vsemi silami proti taki nakani in mesto denarja pokazati ministru vse tiste globoke rane, ki jih je zadala vlada ljudstvu s svojo protiljudsko in nesrečno politiko, ki je kriva, da so državne blagajne prazne.

Vlada potrebuje denarja. Mi se pa spominjamo, ko je še pred nedavnim finančni minister se bahal, da ima v blagajni prihranjenih dvestomilijonov kron. Sedaj je blagajna pa prazna; kam je šel denar?

Mi vemo, da ni bilo nobene potrebe anektirati Bosne in Hercegovine. Gospodje iz visokih krogov so jo pač hoteli in se je zgodila volja visokih krogov. In Bosna-Hercegovina je bila kmalu za tem «nedotakljiva» last Avstro-Ogrske. Ker pa Turčiji ni bilo všeč to početje, je morala Avstrija plačati Turčiji zaradi Bosne in Hercegovine 54 milijonov kron. Malenkostna svotica za eno pest zemlje, da se vanjo vsadi cvetlice. Ampak tistih 54 mil. kron je moralo plačati avstrijsko ljudstvo. Med tem pa se je vršil na Turškem bojkot avstrijskega blaga. To je stalo avstrijsko ljudstvo par milijonov kron in zraven tega je v Avstriji, zavladovalo večje število brezposelnih. Ni bilo dela zakaj naj bi delodajalci obdržali delavce v službi. In danes še ne moremo precizirati koliko je stal in koliko bo še stal Avstrijo turški bojkot. Na vsak način bo tu velikansko število milijonov izgube, seveda ne za našo diplomacijo ampak za ljudstvo.

Potem je zaradi aneksije Bosne in Hercegovine nastal spor med Avstrijo in Srbijo in je Avstrija se morala oborožiti do zob ter pripraviti se na vojno. Te vojne priprave so stale Avstrijo (t. j. avstrijsko ljudstvo) 300 milijonov kron.

Pa ljudstvo vendar ni hotelo aneksije Bosne in Hercegovine. Ljudstvo ni bilo krivo, da je nastala vojna nevarnost in ni bilo krivo, da se je moralo oborožiti. Ako ni bilo krivo, zakaj naj bi sedaj ono plačevalo troške, ki so iz tega nastali. Razven ministra Bilinskega in vlade, menda pač nihče drugi ne ve zakaj. Pa že sedaj se čuje pripovedovati, da bo vlada zahtevala zopet denarja za vojaško oboroženje in za nove bojne ladije. Za te namene, za militarizem in marinarizem, ki že sedaj požirajo ogromne svote, se hoče imeti še nad pol milijarde kron. In vse to naj plačuje ljudstvo, siromašno, bedno ljudstvo z indirektnimi davki, z zvišanjem davkov na pivo in žganje?

Finančni minister pravi seveda, da mora biti tako, ker drugje ne more najti denarja. Ne more ga dobiti od onih, ki nekaj imajo, od onih, ki imajo milijone in milijone kron v bankah, ampak od delavstva ga hoče dobiti.

Davek na pivo, ki znaša sedaj 34 vinarjev, naj se zviša na 70 vinarjev.

Davek na žganje, ki je še leta 1901 znašal 70 vin. od stopnje naj se zviša na 140 do 164 vinarjev.

Za liter piva, ki ima 10 stopinj, se plača zdaj $3\frac{1}{10}$ vinarja, v bodoče $7\frac{1}{10}$.

Kaj bi rekli n. pr. kapitalisti, ako bi se jih obdačilo za 50 odstotkov več? Vpili bi. Upri bi se. Pa naj bi zato, ker se hoče obdačiti ljudstvo, revno ljudstvo, to ljudstvo molčalo?

Ljudstvo pa mora pokazati, da se zna in da se hoče braniti. Ljudstvo ima moč v rokah. Le voljo mora pokazati, da jo zna in hoče uporabiti v svojo korist.

To kar finančni minister Bilinski hoče imeti, ne sme postati zakon! To mora biti bojni klic vseh ki žive od dela.

Ako država potrebuje denarja, naj ga vzame tam kjer ga je dosti. Naj obdači tiste, ki nekaj imajo, naj ga vzame pri tistih, ki imajo od države največ koristi.

Obdači naj se veliko premoženje. Obdačijo naj se deoščine. In konec mora biti vendar enkrat davkom na vsakdanji kruh, na vsak požirek, na zrak in na svitlobo!

V boj torej za svoje življenje.

Socialna demokracija vas kliče. Pridružite se ji.

V boj!

Narodna delavska organizacija in I. majnik.

Praznovanje prvega majnika je bilo sklenjeno od pariške internacionale, in sicer kot praznik revolucionarnega delavstva. Praznik se je po internacionali sklenil za vse civilizirane države, kjer je delavstvo organizirano socialnodemokratsko. Delavci so imeli ta praznik izsiliti, t. j. morali so opustiti delo proti volji delodajalcev in pokazati svojo voljo in svojo moč. Praznovanja prvega majnika v tej obliki je izrek delavstva: „Mi hočemo ta dan praznovati in ni je sile na svetu, ki bi nam mogla to braniti, in od nas je odvisno, ali fabrike in obrati ta dan delajo ali ne“.

Tako je delavstvo praznovanje prvega majnika v Avstriji na Dunaju leta 1890 dejanski izsililo. Praznovanje prvega majnika ni hotelo delavstvo policiji niti naznaniti. Niti obhoda po mestu ni hotelo naznaniti. Bilo je pokoncu ministrstvo in policijska direkcija. Listi: „Neue freie Presse“, „Wiener Tagblatt“ in po vrsti vsi drugi so strašili meščanstvo in delodajalce, češ, da bo ta dan generalni štrajk in cela revolucija delavstva. V vojašnicah je bilo pripravljeno vse vojaštvo dunajske posadke.

Redarstvena oblast je nekoliko dni poprej izvedela, da nameravajo socialni demokratje praznovati prvi majnik, zato je poklicala k sebi znane voditelje ter jih opozorila predvsem na to, da je treba za javne shode in javne obhode predvsem policijskega dovoljenja. Zastopniki delavstva so odgovorili, da za tako dovoljenje ne bodo prosili ker že naprej vedo, da ga policijska oblast ne da. Ako ta redarstvena oblast pismeno odkloni dotično vlogo, potem je dolžnost policije kot državnega oblastva, da prepoved vzdržuje na vsak način, če bi teklo še toliko krvi. Voditelji so odgovorili: „Mi jamčimo za red po svojih ljudeh, prvi majnik praznujemo tako ali tako in smo pripravljeni tudi na najsrajnejše korake. Ako upate našim besedam, ne bo treba ne policijske ne vojaške intervencije, krivilo se ne bo nikomur lasu, ako pa ne, smo pripravljani, da bodo tekli potoki krvi“. Ta odločilni, res revolucionarni odgovor nemškega dunajskega delavstva, je

že a priori uklonil policijsko oblast in ministrstvo. In prvega majnika zjutraj so tvornice s svojim piskanjem zamanj vabile delavce na delo. Stati so morali vsi obrati, ker delavstva ni bilo na delo. Tisoče in tisoče delavstva pa se je zbiralo ob gotovih urah na shodih; združene trupe, četudi ne v urejenih četah, so korakale po dunajskem Ringu v Prater na delavsko veselico.

Tako se je prvi majnik v Avstriji izsilil. Tako na Dunaju in tako tudi v Trstu. Ta pomen ima prvi majnik še danes. In lahko rečemo, da mora ostati še vedno prvi majnik praznik revolucionarnega delavstva.

Voditelji «Narodne delavske organizacije» ravno povedanega ne vedo in ne razumejo pomena prvega majnika za delavstvo. V praznovanju prvega majnika vidijo le praznovanje delavstvu simpatičnega praznika; vidijo delavske veselice. Ker pa to vleče posebno delavca, ki ni revolucionaren in ki ne zastopa razrednega boja, prirejajo tudi oni praznik prvega majnika. Po vnanjem in po obliki posnemajo nastop socialnih demokratov, v bistvu pa prirejajo le veselice, kjer se delodajalci in delavci skupaj familijarno povesele okoli miz.

Tako je dr. Mandič razlagal pomen prvega majnika kot praznika dela. Dr. Mandič sicer ni raztolmačil revolucionarnega pomena praznovanja prvega majnika, in ni povedal, da so socialni demokrati ta praznik izsilili. Pa je prešel na politično polje ter povedal, da je za Trst letošnji majnik jako važen, ker se ima delavstvo odločiti, ali pojde za stranko Rima(?) ali pa za «ljudstvo» in pod ljudstvom razumeva seveda «slovenski tržaški narod». Torej ušlo je drju. Mandiču, ko je govoril o prvem majniku, zakaj oni ta praznik praznujejo: t. j. praznujejo ga zato, da pridobé delavce kot volilce za narodnjaško stranko. Interesantni dr. Mandič pa tudi odgovarja na vprašanje, ali more delavstvo s socialno demokracijo. Pravi, da je to «za sedaj še ideal». Torej dr. Mandič priznava, da je bilo skupno delo s socialnodemokracijo ideal! No, «za sedaj» pravi, da je med stremljenjem narodnega delavstva in socialne demokracije prevelika razlika. Ako je socialna demokracija ideal, potem seveda priznava, da je narodno delavstvo še tako nizko pod socialno demokracijo, da je oni ideal nedosegljiv. Kritizira socialno demokracijo v Trstu. Seveda govori le o italijanski socialni demokraciji ter ji očita, da postaja vedno bolj in bolj meščanska stranka. Dr. Mandič ni navel nikakih faktov, iz katerih bi se dalo sklepati da je njegova trditev resnična. «Beseda pa — si misli dr. Mandič — ni konj», zato se lahko trdi, kar se hoče, v splošnih frazah. Dr. Mandič je tako drzen, da pravi, da se zaveda, kaj dolguje solidarnosti proletarijata. On govori tako, ki je napravil «zolto delavsko organizacijo», on, ki je raztrgal slovo slovenskega delavstva, on, ki je organiziral stavkolomstvo začasa stavke težakov. In konča s pomenljivimi besedami, ki vso logiko drja. Mandiča res kronajo: „Živelo svobodno delo v rokah slovenskih delavcev v Trstu!“ Torej svobodno delo v rokah slovenskih delavcev!? Zaboga, dr. Mandič, ali nočete videti, da je vendarle v Trstu na tisoče in tisoče italijanskih in nemških delavcev, in svobodno delo naj bi bilo le v rokah slovenskega delavca?!

Ali veste, kaj ste hoteli reči, ali pa ste se drznili hujskati na praznik prvega maja, ki je oficijalen mednarodni praznik socialne demokracije celega sveta, zbrane slovenske delavce proti delavstvu druge narodnosti! Toraj boj delavca z delavcem zaradi mandata! To je višek drznosti.

Praznovanje prvega majnika v Gorici je bilo prirejeno po takih osebah, da seveda ni moglo imeti resnega lica. (Kakor tudi v Trstu ne. Bil pa je, recimo, interesanten poziv na delavstvo za prvi majnik. Posebno imenitno poudarja poziv: «Slovensko delavstvo noče nič revolucionarnega, marveč slovensko delavstvo hoče doseči vse z delom». Kaj je s to prekrasno frazo hotel gospod (mislimo, da bode prav) V. Knaflič povedati, tega seveda ne moremo vedeti in v veliki zadregi bi bil tudi on sam povedati, kako slovensko delavstvo z delom pride do zmage dela. Baje je bil ekskurz tega gospoda na shodu pičlega števila narodnih slovenskih delavcev jako zanimiv. Kajti povedalo se nam je, da so poslušalci prosili, naj ga nekoliko okrajša.

Bolj praktični so bili narodni voditelji v Ljubljani, kjer so narodnemu delavstvu za prvi majnik izposlovali sijajen vseh prvega štrajka narodnih delavcev. Imenitno je, da so delavstvo pri pogajanju z dotično nemško družbo zastopali sam župan Hribar, dr. Oražen in dr. Žerjav, torej pravcati demokratje in pravcati zastopniki delavstva!

Zato pa „Slov. Narod“ lahko trdi s ponosom, da je delavstvo lahko ponosno na tako sijajen izid štrajka. Ta štrajk je zanimiv tudi radi tega, ker je vzivalo delavstvo vse simpatije ljubljanskega občinstva, in sicer ne zato, ker so si izboljšali svoj položaj in ker so jih prej tlačili in izkoriščali, marveč ker so «narodni». Torej delavci! Prihodnjic prirejte štrajke, narodne štrajke, da bo meščanstvo simpatiziralo z vami, da vas bo zastopal sam liberalni župan, potem pa bodete imeli od leta do leta lep prvi majnik.

Kam gre ljudski denar.

(Dopis iz Nabežine.)

Naj nam cenjeni čitatelji ne zamerijo, ako pišemo mesto o idealnih narodnih tablicah, o čisto prozajnem denarnem vprašanju. Saj ne stoji vendar nikjer zapisano, da bi se po slovenskem časopisu moralo razpravljati samo o tablicah. Nas zanima tudi vprašanje, kako se neki upravlja z našim občinskim imetjem, ki je danes v narodnih rokah. Sicer ni menda nikjer tako gnilega občinskega gospodarstva kakor pri nos v Nabežini. O tem smo že mnogo pisali, pa bodi danes povedano še sledeče:

V nedeljo dne 9. t. m. so pri nas blagoslovili tisto pokopališče, ki ima nad uhom zapisano «Kdor umre še živi». Da bo slavnost čim sijajnejša, so naši liberalni občinski starešinarji poklicali 4 duhovnike. Mislili so si, da bo tako blagoslov bolj veljaven in inel večjo trajno vrednost. Te štiri duhovnike je morala občina seveda plačati iz občinske blagajne. Nabežičani morajo sicer sami plačevati svojega duhovnika. Vsaka hišna št. mora plačati po 3, 4, 5, 6 in več kron na leto. Sicer je nam vseeno koliko dušnih pastirjev je potrebno, da je blagoslov pravoveljaven. Ampak rekli bi, če je že potrebno, da se pokopališče blagoslovi, in ako duhovniki vedo, da je treba blagosloviti, naj blagoslovljajo makar vsak dan štirikrat. Ampak, da si storijo za svoje blagoslovljenje plačati, to ni prav in ljudstvo ima pravico povedati tej narodno-liberalno-klerikalni gospodi, da občina ni zato, da se bodo ob njej redili ter redili ob enem tudi svoje duševne pastirje.

Ampak še nekaj drugega so naredili naši občinski starešinarji, da bo slavnost blagoslovljanja še sijajnejša.

Sklenili so privediti po blagoslovljanju pojedino na .... občinske stroške. Zato so sklenili na seji dne 5. t. m. da bo za to pojedino plačala občina 150 kron. Slučaj je pa bil, da je ta narodna gospoda prišla na pojedino popolnoma lačna in tako je morala plačati občina zaradi apetita naših občinskih starešinarjev, celih 307 kron. To svoto je izplačal iz bolniške blagajne tukajšnji občinski tajnik in sicer na dan 16. t. m. Upamo, da bodo gospodje starešinarji pač zadovoljni s slavnostnim žretjem. Bojimo se samo, da se niso gospodje prebjeđli. V tem slučaju bi utegnili celo zahtevati da se jim iz občinske blagajne plača zdravnik. Pri naših gospodih je vse mogoče. Ampak za takrat so gospodje napravili račun brez krčmarja. Mi vemo, da ne bodo zadovoljni, ko bodo čitali ta dopis, s katerim hočemo ovekovečiti to slavno gospodo. Ampak mi nismo krivi, ako je stvar prišla v javnost in bo šla sedaj svojo pot naprej do svojega cilja. Ljudstvo hoče in mora izvedeti, ali so bili naši občinski starešinarji zato tja izvoljeni, da bodo ljudski denar žrli, ali pa zato, da ta ljudski denar opravljajo in potem njega skušajo ugoditi vsem občinskim potrebam? Ljudstvo hoče izvedeti, in bo tudi izvedelo.

Delavcem v Trstu pa stavimo tale slučaj v izgled, «Vsikdar, kadar bode narodna gospoda zahtevala od delavstva, da glasuje zanje, naj se spomnijo, da bo delavstvo s tem, poslalo v občinske svete narodne zastopnike, ki znajo menda povsod tako lepo gospodariti, kakor v Nabežini. — Meščanstvo slovensko, ali italijansko, ali nemško liberalno, klerikalno ali radikalno se sili v občinske in druge zastope zato, da v teh zastopih skrbi za svoje koristi in ako drugega ne more, pa vsaj da žre in se zabava na račun ljudskega imetja.

Toliko za danes. V nedeljo se vrši pri nas zaradi te reči shod in bomo prihodnjic poročali o izidu našega shoda. Za sedaj, da ste mi zdravi.

Zahtevajte po vseh
kavarnah in gostilnah **Delavski List**

Domače stvari.

Velevažen moment je zopet imela „Edinost“. V nedeljo dne 14. t. m. se je vršil v Trstu občini zbor društva tobakarnarjev. O tem piše „Edinost“. «Pripravljali odbor je dal tiskati slovenska in italijanska pravila. Na tem obnem zboru je bilo izvoljenih 22 odbornikov, polovica slovenskih in polovica italijanskih. Ker se je gospod Giraldi mnogo trudil pri predpripravah in ker je — *dasi Italijan* — poštena duša, je bil soglasno izvoljen za predsednika. Razpravljalo se je v obeh jezikih. In zato pravi „Edinost“ da je to velik moment ter dostavlja: «**Politika naj se goji v političnih društvih, v gospodarskih društvih bodimo si bratje**». Kaj ne „Edinost“? delodajalci, tobakarnarji, so tedaj v gospodarskih društvih lahko mednarodno združeni. Samo delavci ne smejo biti mednarodno organizirani. Delodajalci smejo biti med seboj v bratski slogi; delavci ne. Če pa bo šlo še tako naprej, bo „Edinost“ kmalu postala glasilo mednarodno združenih delodajalcev. Le počasi tako naprej gospodje, sami bodele pokazali delavstvu kako ste ga sleparili in koliko ste mu škodovali, kadar ste mu pripovedovali, da ne sme biti mednarodno združen z drugimi delavci. Delodajalci naj se med seboj ljubijo, delavci pa sovražijo. Kajpa gospodje pri „Edinosti“ ko vas bo ljudstvo popolnoma spoznalo in vam pokazalo roge? To bo šele velik moment. Ampak „Edinost“ ga ne bo zabeležila.

„**Dasi Italijan** je gospod Giraldi vendar poštena duša, in je bil zato izvoljen za predsednika društva tobakarnarjev. — Tako je napisala „Edinost“. Mi napišemo samo to: «Dasi ste slovenski narodnjaki, gospodje pri „Edinosti“, bi vas moralo vendar biti sram kaj takega napisati. Sapienti pauca!

Zopet preganjanje delavcev. Iz krogov državnih železničarjev smo dobili sledeči dopis. Začelo se je zopet pri nas preganjati delavce. Zakaj? Morda je komu vendarle žal, da je pri nas že nekoliko časa sem mir. Delavca L. P. se je predložilo iz skladišča Eilgut v drugo skladišče k gospodu Trevisanu. Preložilo se ga je seveda brez vsakega vzroka. Bil je delavec L. P. poklican v pisarno in se mu povedalo, da ga je zadela usoda da mora iz skladišča Eilgut. Vzrok temu je morda, da diši nekoliko omenjeni delavec po rdečkarstvu. Morda je pa tudi vzrok, ker ne mara ohraniti zase napak ki se dogajajo v skladiščih državne železnice. No bodisi tako ali tako. Direkciji državne železnice v Trstu, povemo lahko že danes, da se svojega postopanja ne bo veselila.

Delavcem priporočamo, da se sedaj bolj še kakor nikdar organizirajo in agitirajo za svojo organizacijo. Ako organizacija ne bo močna, tudi ne bo morala nastopiti v bran preganjanih delavcev.

Dr. Tuma je, po „Soči“ sodeč, baje vzrok razdora na Goriškem. „Soča“ dobro ve, da laže. „Soča“ je sama ob svojem času pisala, in na Goriškem ve vsak, kdor se količkaj peča s politiko, da je razdor na Goriškem povzročil Andrej Gabršček proti volji drja. Tume, ki ga je vpričo drja. Fr. Kosa prosil, naj ne dela razdora. In leta 1901, ko je Gabršček prišel na docela zasebna pota in je bilo treba razdora, se je dr. Tuma odstranil od strankarskega dela in mu pustil šest let prosto polje, ne da bi ganil z mezinem. Leta 1908 dr. Tuma ni ustanovil nove stranke, marveč stopil je v stranko, ki je že poprej obstajala. No, kaj so Gabrščku dejstva! Ve, da piše za svoje liberalne backe, in ti so mnogo slabši nego klerikalni. Ponavlja jim tolikrat in tolikrat stvari, dokler jih ne znajo na pamet. V tem tiči vsa moč „Soče“ in vsa moč goriškega naprednjaštva. Gabršček pozablja in zopet ponavlja stare fraze, da je polemiko pričel dr. Tuma. Vendar smo mu navedli priče in imamo tudi pismo izpričevalo v rokah, da je zavrati napad v „Slov. Narodu“ leta 1905 povzročil Andrej Gabršček. Bil je sicer prestrašen in prejezitsko prebrisan, da bi napad povzročil v „Soči“, zato ga je podtaknil „Slov. Narodu“ in pogrel v še bolj umazani obliki leta 1908. Ako dr. Tuma na ta drugi napad ni molčal, je storil prav. Povedal je v svojem odgovoru toliko, da bi se imel Andrej Gabršček, če je imel kolikortoliko časti v sebi, braniti drugače. No, Gabršček hodi svoja trivijalna in banalna pota, ker drugih ne zna in ker najbolj odgovorjajo njegovemu časnikarskemu značaju. Ponavljamo torej deželnemu poslancu slovenskih mest in trgov na Goriškem, Adr. Gabrščeku, še enkrat odločno, da je zavrati, nizki in

podli napad na drja. Tumo pričel in povzročil on. Capito?!

Kako smešno bi bilo, če bi polemizirali z g. Knafličem, je on sam pokazal zadnjo soboto v „Soči“. Izprevidel je, da pametnemu človeku ni mogoče razumeti njegovega članka „Tumovstvo in Dermotizem“, ker je preveč konfuzen. Zato je šel in mu napisal komentar. Ako k temu komentarju napiše še enega, k temu pa zopet kakšno pojasnilo itd., potem bo morda mogel izjecljati, kaj je hotel povedati s prvimi člankom. Dokler je pa v njegovi glavi taka tema — Nacht mus es sein! — da sam ne razloči svojih misli, ne moremo resno govoriti z njim. Ako se mu meša od samih citatov iz pisateljev, kojih spisov niti videl niti bral ni (prim. Masaryk, Havlíček!), naj posname iz tega nauk, da ni treba citirati. Ako pa citira zato, ker svojih misli ne zna izraziti brez tuje pomoči, potem pa naj le citira. O priliki bomo morda zopet mi njega citirali. Na odgovor namreč. Za sedaj mu pa priporočamo, naj uvažeje citat iz Nietzscheja: Ne maram ljudi, ki svoje vode zato kalijo, da bi se zdele globlje.

„**Soča**“ je v svoji 53. številki končno vendarle priznala oficijelno, da je svoboden list in ni glasilo nikake stranke. Vsa naprednost na Goriškem je uverjena, da „Soča“ predstavlja oficijelno stranko na Goriškem. No, to je sedaj uredništvo oficijelno odklonilo in dejansko je to tudi res! Že leta 1902 je izvrševalni odbor napredne stranke konstatiral, da hodi „Soča“ svoja pota, ki so često napredni stranki škodljiva, in išče le svoje koristi. Sedaj je „Soča“ tudi sama to povedala. Narodna napredna stranka torej vidi, da je brez glasila, in po drugi strani, da od „Soče“ prihaja oni teror, ki sploh ne pusti nobenemu svobodne besede. Le kar leze in se peha za Gabrščkom in za „Sočo“, to se odobruje, vse drugo pa se vbija, če še tako z nizkimi sredstvi.

Gospod Vladimir Knaflič menda obžaluje svoj trivijalni napad v „Soči“ št. 53. «Tumovstvo in dermatizem» in to je — pošteno. Docela v protislovju je v svojem popravku v št. 56, ker ne napada več drja. Dermote, torej ne več dermatizma in tumovstva, ampak ono mladino, ki s stališča „Naših Zapiskov“, ali že prejšnjih ali sedanjih let, ne razumeva prav in je krenila svoja, kakor pravi gospod Knaflič, cinična in dekadentna pota. Gospod Knaflič torej priznava resno stališče „Naših Zapiskov“ in ako jih bo pazljivo čital, najde v njih tudi načelo socializma, da je narodnostno vprašanje kulturno vprašanje in kot tako del programa socialistične stranke.

Dopis iz Proseka. Neki tuk. delavec, ki je bil več nego 3 tedne bolan, se je na prvo majnikovo nedeljo počutil nekoliko boljše, in se je podal v tukajšnje gostilno delavskega društva na četrta vina. Bil je pa od boleznih še vedno šibak, in ga je vino, katerega je sploh spil malo, omamilo. Ob približno pol deveti uri je dotičnik šel k svojemu očetju, ki stanuje v poslopju, kjer so prostori rečene gostilne, in je tam pri očetju nekoliko zaspal. Kmalu se je nagloma prebudil, šel v zgornje prostore rečene gostilne ter je nehote prebrnil mizo na katere je bilo 7 kozarcev ter štiri botiljke. Stklenina se je naravno razdrobila. Ko se je ta delavec drugi dan strelznil, je povedal, da obžaluje kar se je zgodilo ter izjavil da hoče vso škodo poravnati. In res je kupil nove butiljke in vseh 7 novih kozarcev. To je bila pač vsa škoda. Ta delavec je pa tudi član gostilne. Toda kljub temu ga je odbor gostilne tožil in zahteval, da mora plačati še 10 kron gostilničarju in 10 kron odboru. Dotični delavec je bil seveda na sodnji oproščen vsakih nadaljnjih stroškov. Saj je razvidno, da je zahteva odbora ne samo neopravičena, marveč zlobna in smešna.

Ampak mi bi bili zelo radovedni, zakaj neki je odbor gostilne tožil omenjenega delavca ter zahteval 10 kron. Naši proseški obnarodnjakarji imajo namreč, kar je nekaj časa sem, izredno veselje nadlegovati osebe, ki nočejo več prisezati na narodnjaški evangelij. In tudi pri nas na Proseku je lepo število takih. Vsi se sicer še ne morejo izjaviti javno, ampak kdor ima pogum in pove, da ima rad rdečo barvo, pa kažejo takoj s prstom za njim in potem pa pride še kaj družega. Mi bi svetovali našim narodnjakarjem naj bodo previdni. S poleni ne bodo ustavili tok socialistični ideji. Mi gremo naprej, dragi gospodje in kdor noče z nami, bo ostal sam.

Za sedaj naj pa le puste delavce pri miru. Saj vedo, da je njihovo življenje odvisno od delavcev. Za danes to. Prohodnjč

še nekaj o tem pa še o neki drugi stvari, kjer bomo pokazali narodnjakarje v zelo čudni luči.

Volinhi shodov ji priredila naša stranka toj teden vse polno, da bi bilo treba preveliko pirati, ako bi se hotelo o njih poročati. Shodi so bilo vsi izredno dobro obiskani.

Naravnost ogromna je pa bila udeležba na shodih na Greti v društveni krčmi, vogal ulica Cisternone, kjer sta govorila sodruga *Milost* in *Cermiti*, ter shod v S. M. M. z goriji v gostilni «alla Vittoria» ki se ga je udeležilo preko 400 oseb katerim sta poročala sodruga *Regent* in *Pagnini*.

Ker imamo prostora premalo, bomo prihodnjč bolj obširno poročali o vseh naših volinhih shodih.

Sodrugi na delo!

DOPISI.

GORIŠKO.

Gorica. Politična organizacija. Nedeljski sestanek se je vršil kakor po navadi ter je pojasnjeval sodrug dr. Dermota razmerje stranke in N. D. O. vsled nepravilnega in docela iz trte zvitega napada mladega Vladimira Knafliča na sodruga drja. Dermota in drja. Tumo. Sodruga Dermota je posebno povdarjal, da je najtežavnejša naloga socialne demokracije ravno politična vzgoja in ker je socialno-demokratska stranka velika razvita stranka, je tudi s politično izobrazbo istočasno treba skrbeti za splošno izobrazbo, ker socializem ne le da daje podlago socialno-demokratski stranki, marveč je tudi na sebi znanstven sestav, ki ga je mogoče razumeti le, če se delavstvo stalno podučuje po prodanih brošurah in razgovorih. Gosp. Knaflič, dr. Puc, Gabršček in drugi gosp. imajo obilo prilike, da se udeležujejo stvarne diskusije o socializmu. Saj jim je znano, in pristopa jim ne bo nikdo branil, da se diskusije vršijo v prostorih organizacije vsako nedeljo in vsak praznik. Po drugi strani sta bila dr. Tuma in dr. Dermota vedno pripravljena tudi javno predavati v «Prosveti» in oba sta želela po predavanju diskusij, vedoč, da je v sedanjem položaju neobhodno potrebno to, ker se le potom diskusij dajo razbistriti pojmi. Nasprotno pa napredna stranka in njih predavatelji odklanjajo diskusijo. S tem je najbolj pojasnjen precej nizkoten napad predsednika N. D. O. Vladimira Knafliča na osebi naših predavateljev.

Deželna organizacija naznanja, da je sodr. **Josip Petejan** prevzel posle deželnega odbora. Sedaj je vsem političnim krajnim organizacijam, strokovnim organizacijam, delavskim izobraževalnim društvam in sodrugom na razpolaganje vsak dan od 9—12 dopoldne ter od 2—6 pop. Ob nedeljah in praznikih pa od 9 zjutraj do poldne.

Vse dopise v strankarskih zadevah naj se odslej pošilja na naslov: «Deželna organizacija soc. dem. stranke v Gorici, Via Teatro št. 20 I. nadst.

V izobraževalnem društvu goriške krajne organizacije je v nedeljo 16. maja predaval sodr. *Dr. Dermota* o potrebi in upravičenosti kriticizma. Predavanje brzkone izide v „Naših Zapiskih“.

V nedeljo 23. t. m. se vrši v prostorih goriške krajne organizacije navađen sestanek kjer bo predaval sodr. Dermota.

Podgora. Naše zgodbe. V tuk. celulozni tovarni se kuha les v 6 kotlih. Les se mora kuhat 5 do 6 ur, potem se ga izpusti, da se iz njega naredi celulozo. V torek 11. t. m. je pa eden kuharjev lesa, izpustil iz enega kotla les, ki se je kuhaj še eno uro časa. Naredil je s tem seveda precejšno škodo. Posledica je pa bila ta, da so dotičnega delavca zalovili in drugi dan ni smel več v tovarno. Revež je zgubil delo.

Sedaj se pa vprašajmo, kdo je vsemu temu kriv? Kdo je celo največ kriv, da se take reči dogajajo večkrat, ki so delavcem v največjo škodo.

Drugi dan po tem dogodku smo zapazili, da je dovolil ravnatelj, da se je odprlo klet, ki se nahaja v tovarni, samo pol ure zjutraj, eno uro opoldne in eno uro popoldne. Druge dneve je bila vedno odprta od 5 zjutraj do 9 zvečer. Ravnatelju je najbrž prišlo na um, da je bil delavec, ki ga je zadela rečena nezgoda, pijan in zavedel se je ravnatelj najbrž tudi, da se

nikjer drugje ni mogel opijaniti nego samo v kleti.

Mi ne bomo sodili, je li bil delavec pijan ali ne. Mi vemo samo, da so bili tisti dan vsi delavci, ki delajo pri strojih, kjer je tedaj delo najbolj nevarno, pijani in videlo se jih je na kak način so merili pot proti domu.

Mi bi svetovali gospodu ravnatelju, da bi to svojo beznico v tovarni vendar enkrat odpravil. Skrajni čas je že. Ako se to zgodi, potem ne bi bila tvrdka nikdar tako oškodovana, kakor vsled povedanega dogodka in tudi delavci, ki se sedaj v tej tovarniški gostilni vsak dan opijajo in kjer pripravijo polovico, celo tedensko plačo, in še več, bi si veliko prihranili.

Nedavno se je dogodilo, da se je delavec opijanil na delu in ko je zvečer kolovratil po dvorišču tovarne, so ga zapodili na cesto, da je lil dež po njim, mesto, da bi ga bili spravili kam, da bi se bil pošteno naspal.

Mi bi radi vedeli, da bi nam gospod ravnatelj povedal, je li ve o vseh teh škandalih, ali se pa dela, da nič ne ve. Najbol bo veljavno drugo, kajti nekega dne je prašal ravnatelj nekega delavca, zakaj da je dan prej pustil delo. Delavec mu je odgovoril, da je bil pijan. Potem ga je pokaral češ, zakaj neki toliko pije. Nato mu je delavec odgovoril da zato ker je vino dobro, ga je naš gospod ravnatelj pohvalil.

Ako pa naš ravnatelj dobi delavca, ki se je kaj malenkostnega pregrešil, pa vpije nad njim kot zver tako, da ga vsi čujejo. «Delavci morajo narediti svojo dolžnost!» Vpije nad delavci kakor nad živino. Posebno rad se spravlja nad stare delavce, pri katerih ima največ poguma. Ako pa vidi kakega pijanega se smeje. In kadar se naš ravnatelj smeje, je znamenje da mu beznica v tovarni nese. Taka je morala naše gosgode: Delavec delaj, da malo zaslužiš, in kar zaslužiš ne smeš nesti domov družini, ampak zapraviti v tovarni v beznici, opijaniti se moraš, da te bo gospod raje imel.

Cerkno. Odkar se je ustanovila politična krajna organizacija pri nas, so liberalci precej nestrpni proti našim sodrugom ter iščejo prilik, da svojim strastem dajo duška. Naši sodrugi, četudi jih je malo število, so dovolj zavedni in tudi dovolj poučeni, da znajo odgovarjati na prazne fraze liberalnih pristašev. Najbolj pa kaže to gnusno dejstvo slučaj, da je dne 2. t. m. v gostilni pri Gorenjcu neki znani strastni liberalci si pomagali s tem, da je s pestjo hotel dokazati svojo večjo omiko in naprednost. Kakor je koristno, da se pristaši političnih strank med seboj razgovarjajo o političnem delu in razmerah, tako je obžalovanja vredno, da se hoče s sirovostjo dokazati večjo veljavo enega ali drugega strankarja. Cerkljanskim liberalcem pa gotovo ni v čast, ako se posamezni pripadniki v javnih prostorih tako nedostojno vedejo in kažejo, da gre celo naprednjaštvo nazaj.

Nabrežinski delavci. Vabljeni ste na

JAVEN SHOD

ki bo v nedeljo dne 23. t. m. ob 5. uri popoldne na vrtu **gostilne obrtnega gospodarskega društva** v Nabrežini

Dnevni red:

1. Slabo gospodarstvo v občini.
2. Novi davki.

Pridite vsi, da energično protestiramo, proti domačim izkoriščevalcem občinskega imetja in proti ropu, ki ga hoče narediti finančni minister na revno ljudstvo!

Strokovni pregled.

Krajevna skupina klesarjev v Trstu naznanja, da bodo stopili tuk. klesarji kmalu v mezno gibanje in je Trst za klesarje že sedaj zaprt. Noben klesar naj tedaj do novih obvestil ne išče dela v Trstu.

Pekovske delavce opozarjamo, da se nahajajo njihovi tovariši v Dubrovniku v plačilnem boju in je vsled tega Dubrovnik za pek. delavce zaprt.

LIKARICA
JULIJA POLLAK
 TRST
 ulica Sette Fontane šte. 5. I. nad.
 Priporoča se sodrugom.
 = Delo fino in točno. =
 Postrežba na dom.

Nova klobučarnica
GIORGIO DE LUISA
 predkratkim otvorjena
v ul. Barriera Vecchia št. 2
 Velika zbirka najnovjših klobukov in
 kap vsakih oblik iz najboljših tovarn.
Cene zelo nizke.

Anton & S
Toplikar
 kovač v Gor. Vrtojbi
 je odprl lastno prodajalno in
 popravilnico
dvokoles
 v Gorenji Vrtojbi
 Kolesa prodaja po prav
 nizkih cenah!

Delavci! Sodruzi! Somišljeniki!
 Naročajte „**Delavski List**“
 in širite

1000 ducatov izgotovljenih zarobljenih.
 prve vrste
platnenih rjuh brez šiva.

Široke so 150 cm. dolge pa 2 in 25 cm.

Platno čisto izdelano iz najfinejših lanenih niti. Uporabi se lahko za najfinejšo rabo. Zaradi reducirane produkcije prodajam to

po 2 kroni in 80 vin. komad.

Pošlje se po povzetju najmanj 6 komadav.

Čenjenim odjemalcev pa nazuanjam da imam na razpolago še približno 4000 metrov najfinejših, dobro ohranjenih

rumburških platnenih odrezkov
 brez vsakih napak.

Od 6 do 12 metrov dolge prodajam po 50 vin. meter
 » 12 » 18 » » » 55 » »

Jamčim popolnoma tudi takrat za trajnost in trpežnost.

Dokler imam to v skladu se pošilja samo v zavojih po 5 kg. (približno 40 do 45 metrov) po povzetju.

Pozor. Ako blago ni po volji, vrnem takoj denar. Nakupi se tedaj brez rizike!

S. Stein - Tkalnica platna - Nahod na Češkem.

FRATELLI PAGANI

TRST. Ulica Acquedotto št. 6.

Velika zbirka igrač, okraskov, parfumarij, mila, ovratnikov, zapestnikov,

kravat, i. t. d.

KAROL GERBEC
 BRIVEC v ulici delle Acque št. 17.

Enotni mesečni tarif. Šterilna svetilka Long.
 Zbirka parfumarij in mila.

Slovani! Podpirajte edino Slovani!

Slovansko knjigarno in papirnico

Josipa Gorenjca, Trst, ul. Valdirivo 40

KAVARNA UNIONE = TRST =
 Ulica Caserma
 = in ulica =
 Torre Bianca.

Napitnina je odpravljena.
 Velika zbirka političnih in leposlovnih revij
 in časnikov v vseh jezikih.

Skladišče

ameriških mrežic in aparatov
 za električno in plinovo luč

E. WÖFLER - TRST

ulica delle Acque št. 20.

Knjigoveznica
PIPPAN & BORTUZZO

ul. Valdirivo št. 19. II. nad.

Izdeluje najfinejša in
 tržna dela po zelo nizki
 ceni.

Pozor! V novem skladišču
 vina in likerjev

Blizu kinematografa Eden

ul. Madonnina št. 11, se prodaja
 različna vina prve vrste in po naj-
 nižjih cenah.

Refosk . . po 56 vin. liter

Moskat . . po 72 vin. liter

Istrsko . . po 48 vin. liter

Razen tega ima na razpolago še
 veliko zbirko belih namiznih in de-
 zertnih vin, likerjev, i. t. d.

Pošilja franko na dom
 Vzorci naokus brezplačno

2000 kron se da onemu, ki bi našel da je
 moje vino ponarejeno.

Skladišče vina in likerjev
 TRST, ul. Madonnina št. 11.

Čitajte „**Delavski List**“.

Gostilna „Casa del Popolo“

(Zadružna delavska gostilna)

Trst, ul. S. Lazzaro in ul. S. Caterina

Domača kuhinja vedno dobro preskrbljena.

Cene zmerne.

Shajališče zunanjih sodrugov.

Kmečka delavska gospodarska zadruga

v Dobravljah na Goriškem

Registrovana zadruga z omejeno zavezo.
 USTANOVLJENA LETA 1908.

Podpisano se tem potom zahvaljuje
 dosedanjim vinskim odjemalcem, posebno
 občenemu konsumnemu društvu v Ljubljani
 delavskemu konsumu v Idriji, zasebnikom
 v Mirnu in drugod.

To priliko pa uporabi, da priporoča ve-
 liko množino svojega še neprodanega vipav-
 skega naravnega vina iz lastnih kleti zdru-
 ženih kmetov iz Dobravelj, Skrilj, Brji,
 Šmarji, Bihenberga, Kamnja in bližnjih
 vasi, vsem svojim dosedanjim in novim
 odjemalcem po Kranjskem, Primorskem,
 Štajerskem, Koroškem in drugod.

Pošilja se od 56 litrov naprej po jako
 zmernih cenah.

ZADRUŽNO VODSTVO.